

DJEČJI VRTIĆ SVETOG VINKA
Frankopanska 17, ZAGREB

Tel./Fax.: (01) 4831 999
e-mail: dv.sv.vinka@gmail.com

KLASA: 601-02/16-01/03
UBROJ: 251-616-01-16-1
Zagreb, 07.11.2016.

**PROGRAM KATOLIČKOGA VJERSKOG ODGOJA
DJECE RANE I PREDŠKOLSKE DOBI**

Zagreb, studeni 2017.

Sadržaj

Uvodne napomene.....	3
<i>Uvod</i>	4
1. Polazišta katoličkoga vjerskog odgoja u predškolskom sustavu.....	5
1.1. Ciljevi i zadaće katoličkoga vjerskog odgoja u predškolskoj dobi.....	7
<i>Cilj Programa</i>	7
<i>Zadaće Programa</i>	7
2. Ustrojstvo Programa.....	8
<i>Odgojne skupine</i>	8
<i>Nositelji i izvoditelji Programa</i>	8
3. Materijalni uvjeti za provođenje Programa.....	9
4. Odgojno-obrazovni rad.....	10
1. <i>Doček i prihvaćanje djece</i>	11
2. <i>Stvoreni svijet i stvorenja u njemu</i>	11
3. <i>Kraljevstvo Božje</i>	12
4. <i>Božić - radost Isusova dolaska na svijet</i>	12
5. <i>Isusovo djetinjstvo i život</i>	13
6. <i>Otkrivanje tajne života</i>	13
7. <i>U znaku vode i svjetla - ususret Uskrsnome Isusu</i>	14
8. <i>Majka</i>	14
9. <i>Moja kršćanska zajednica - Crkva</i>	15
5. Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece.....	15
6. Naobrazba i stručno usavršavanje.....	16
7. Suradnja s roditeljima.....	16
8. Suradnja s vanjskim institucijama.....	17
9. Vrednovanje Programa.....	17
10. Financiranje programa.....	18
Zaključak.....	18
<i>Stručna literatura</i>	19

Uvodne napomene

Ovdje donosimo Program katoličkoga vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi DV Svetog Vinka (u daljnjem tekstu: Program) koji je svoje utemeljenje pronašao u Programu katoličkoga vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi (NKU-HBK 2015, Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta, 2016.), a koji je usklađen s promjenama propisa u posljednjih nekoliko godina, a koji uređuju sustav predškolskog odgoja i obrazovanja:

- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (2013.)
- Državni pedagoški standard (2014.)
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.)
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015.)

Dječji vrtić Sv. Vinka nalazi se u sklopu samostana Družbe sestara milosrdnica Svetog Vinka Paulskog (1581-1660) koji je u Parizu u Francuskoj osnovao Kćeri kršćanske ljubavi s ciljem da se posvete djelima ljubavi skrbeći za najpotrebnije u tadašnjim siromašnim uvjetima života. Sveti Vinko Paulski poznat je kao veliki animator i osnivač prvih karitativno-socijalnih ustanova u Parizu. On osniva bolnice, prihvatilišta, gostinje, domove za nezbrinutu djecu. Jedan od mnogih vidova Vinkove ljubavi je briga za djecu. U tu aktivnost uključuje i svoje duhovne kćeri – današnje sestre milosrdnice.

Dječji vrtić Svetog Vinka svoje početke djelovanja bilježi 01. travnja 1975. godine pod okriljem i zaštitom Svetog Vinka Paulskog koji je u karizmi djelovanja sestara milosrdnica ostavio brigu za najmlađe. Geslo pod kojim se započelo i ustrajalo u radu vrtića je “biti prijatelj svima, čineći dobro potrebnima”.

Godine 1997. Stupanjem na snagu *Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi*, Dječji vrtić Svetog Vinka dobiva rješenje o početku obavljanja djelatnosti.

Osnivač i vlasnik Vrtića je Družba sestara milosrdnica Svetog Vinka Paulskog, Provincija Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije Zagreb, Frankopanska 17. Dječji vrtić Svetog Vinka ima 41-godišnju neprekidnu odgojno-obrazovnu djelatnost putem koje danas skrbi za 90-tinjak djece. Svakodnevnu brigu o njima vodi 16 odgojnih djelatnika i 4 stručna suradnika. U vrtiću djeluju 4 odgojne skupine od treće godine do polaska u školu.

Vjerski odgoj je sastavni dio cjelovitog odgoja djeteta te njime osposobljavamo dijete za otkrivanje i oblikovanje života u odnosu na sebe, druge i Boga. Kroz životno djelovanje sv. Vinka Paulskog i njegovih riječi: „*Naučite u djeci gledati Boga i učite ih da mole i slave Boga*“, odgojitelj je taj koji primjerom vlastitog života koji je prožet malenošću, poniznošću, ljubavlju, dobrotom... može dodirnuti dječju dušu i pokazati mu put koji vodi prema pravim životnim vrijednostima.

Uvod

U izradi ovoga *Programa* vodilo se kriterijem da je dob djetinjstva do sedme godine vrlo značajno životno razdoblje za budući život. To je vrijeme sazrijevanja duha s obzirom na to da tada dijete prima u sebe sve one temeljne dojmove koji će se uz postupno usvajanje evanđelja u njemu učvršćivati i postati njegovom svojinom. U tom smislu nužno je voditi računa o usmjerenju koje donosi dokument Kongregacije za kler: „Djetinja dob i djetinjstvo, shvaćeni i obrađeni prema svojim osobitostima, predstavljaju dob prve socijalizacije kao i ljudskog i kršćanskog odgoja u obitelji, školi i Crkvi, te ih stoga treba shvatiti kao odlučujući trenutak za budućnost vjere... Zato će u vrijeme djetinje dobi katehetski proces biti odgojan na najizvršnji način, pazit će na razvoj onih ljudskih zaliha koji su antropološka podloga vjerskom životu, kao što su osjećaj povjerenja, zahvalnosti, sebedarja, zazivanja, radosnog sudjelovanja...“ (*Opći direktorij za katehezu, 1997., br. 178.*).

Svaki događaj i poticaj djetetu donosi nove predodžbe koje mu se duboko usađuju u dušu. Isto tako, svaki pogled povećava njegov vidokrug i njegovo iskustvo. Poznato je da se raspoloživost prema vjeri početno gradi na dobrom odnosu roditelja i djeteta. Današnja dinamika življenja obitelji često ne pogoduje razvijanju duhovne stvarnosti, a roditelji su u nepriključnosti kako primjereno odgovoriti na ove potrebe djeteta.

Nužna je, stoga, pomoć stručno osposobljenih odgojitelja koji će moći i znati poruku evanđelja posredovati malenom djetetu na njemu primjeren način, dakako u uskoj suradnji s roditeljima. Vjerski odgoj ne događa se samo po informacijama ili „učenju o Bogu“, nego spletom niza životnih događaja i okolnosti koje dijete proživljava. Zato se vjerski odgoj u toj dobi i ne naziva vjeronaukom, što je pojam koji u sebi doznajava procese učenja kojemu ovdje, kao takvome, nema mjesta. U cjelokupnome odgojnom radu treba imati pred očima da je religioznost konstitutivna ljudskome biću te da bitno određuje njegov život, stvara nove i kvalitetnije međuljudske odnose sa sobom, s drugima, sa svime što postoji, posebice s Bogom, upućujući čovjeka na puninu života koju je donio Krist.

Želeći u cjelini u sklopu obnovljenoga Programa ispuniti sve one standarde koji se od nas traže, napominjemo da se svi nazivi i imena korišteni u programu podjednako odnose na muški i ženski rod premda su pisani u muškome rodu.

1. Polazišta katoličkoga vjerskog odgoja u predškolskom sustavu

Sustavan predškolski odgoj zahvaća cjelovitost djetetova bića, a u tu cjelovitost nužno je uključen i vjerski odgoj. Osnovno polazište za ovaj odgoj nalazimo najprije u *Svetom pismu*, *Tradiciji* i brojnim dokumentima crkvenoga učiteljstva koji utemeljuju i daju smjernice za predškolski vjerski odgoj. Međunarodni i državni dokumenti jamče mogućnost ostvarivanja predškolskoga vjerskog odgoja, temeljeći se na pravima i slobodi djeteta od njegove najranije dobi.

Ovaj *Program* slijedi koncept katoličkoga vjerskog odgoja kakav se provodi u svijetu. Uporišna mu je točka već spomenuti dokument Katoličke crkve *Opći direktorij za katehezu*. Ovdje se navodi temeljna misao s obzirom na predškolski vjerski odgoj: "To razdoblje koje se tradicionalno razlikuje na rano djetinjstvo ili predškolsko doba i djetinjstvo u očima vjere i samog razuma ima svoju vlastitu milost životnih početaka. U toj dobi otvorene su dragocjene djelotvorne mogućnosti bilo za izgradnju Crkve bilo za očovječenje društva s kojima se treba suočiti. Dijete koje je po daru krštenja postalo sinom Božjim, Isus, Sin Božji proglasio je povlašćenim članom kraljevstva Božjega. Zbog različitih razloga dijete danas, možda više nego jučer traži puno poštivanje i pomoć u svojim potrebama za ljudski i duhovni rast, pa i putem kateheze koja djeci kršćanima nikada ne smije biti uskraćena. Naime, onaj tko je djetetu dao život i obogatio ga darom krštenja, obavezan je taj život neprekidno hraniti" (br. 177.).

Uvjereni smo da se na ovim postavkama sadržaji katoličkoga vjerskog odgoja dobro integriraju u cjelokupan odgoj djeteta u izvan obiteljskoj predškolskoj ustanovi i doprinose njegovu kvalitetnom cjelovitom rastu i napretku. Isto tako vjerujemo da ovaj koncept odgoja pomaže djetetu da se na ispravan način priprema i za autentičan odnos s drugima, odnosno s onima koji imaju neke drugačije tradicije, navike i uopće životna usmjerenja. Tako se dijete pravodobno priprema za život u različitosti koje se ne mogu zaobići, a koje su uostalom i obogaćenje za sve one koji ih ispravno shvate.

Jedno od značajnih polazišta u kreiranju Programa je i kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića u Republici Hrvatskoj koji Program katoličkoga vjerskog odgoja provode od 2001 godine.

Program koji je pred nama, osim gore navedenih izvora, zasniva se i na dokumentima Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj te su usklađeni s propisima Vlade Republike Hrvatske od 1991. do 2015. godine. Na poseban način ovdje spominjemo sljedeće dokumente:

Deklaracija o kršćanskom odgoju - Gravissimum educationis, Dokumenti Drugoga vatikanskog koncila, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2014.

Katekizam Katoličke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija – Glas Koncila, Zagreb 1994.

Hrvatski biskupi, *Radosno naviještanje Evanđelja i odgoj u vjeri*. Temeljne smjernice o obnovi religioznog odgoja i kateheze, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1983.

Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske na području odgoja i kulture, Narodne novine, Zagreb 1997.

Ugovor o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u javnim predškolskim ustanovama između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije, Narodne novine Zagreb, 1999.

Program katoličkoga vjerskog odgoja djece predškolske dobi, Nacionalni katehetski ured i Zavod za unapređenje školstva, Zagreb 2001.

Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja i Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece, Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture Republike Hrvatske, Zagreb 1991.

Program vjerskog odgoja predškolske djece u izvan obiteljskim uvjetima, Mali Koncil - Glas Koncila, Zagreb 1994.

Opća deklaracija Organizacije ujedinjenih naroda o pravima čovjeka, 1948.

Deklaracija o pravima djeteta, Ujedinjeni narodi, 1959.

Konvencija o pravima djeteta, 1989.

Vlada Republike Hrvatske - Nacionalni odbor o ljudskim pravima, *Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava* (Odgoj za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja, str.33-51), Zagreb 1999.

Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, Zagreb 1992.

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj, Narodne novine, Zagreb, 1997. i njegove izmjene 2007. i 2013.

Državni pedagoški standard, Zagreb 2008., primjena od 2014. Godine

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, Zagreb 2011.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, *Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije*, Zagreb 2014.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, Zagreb 2015.

Navedeni dokumenti daju nam jasnu orijentaciju u koncipiranju, programiranju, planiranju i ostvarivanju katoličkoga vjerskog odgoja na višestrukim univerzalnim i nacionalnim osnovama (naravnim i pozitivnim - zakonodavnim, ugovornim, mjerodavnim i programskim) programa koji donosimo.

1.1. Ciljevi i zadaće katoličkoga vjerskog odgoja u predškolskoj dobi

Cilj Programa

U skladu s ciljevima cjelovitog odgoja djeteta rane i predškolske dobi, njegovati i razvijati religioznu dimenziju djeteta, osposobljavajući ga, primjereno njegovoj dobi, za otkrivanje, prihvaćanje i življenje autentičnih vrednota Evandjelja u odnosu na sebe, drugoga te na poseban način Boga.

Zadaće Programa

- Pomagati djetetu da raste u povjerenju u samoga sebe i tako sve više postaje osoba;
- Odgajati dijete za odgovorno ponašanje u svijetu koji ga okružuje;
- Pobuđivati u djetetu one duhovne snage kojima će na ispravan način doživljavati transcendentnost ljudskog života i svijeta uopće;
- Zadovoljiti djetetovu potrebu za "pripadanjem" i za "ljubavlju" te na temelju tog iskustva upućivati ga na odnos, susret i autentično približavanje Bogu;
- Pobuđivati dječje čuđenje i divljenje te iskrenu i duboku radost prema Bogu Stvoritelju metodom stvaralačkog pripovijedanja i izražajnog čitanja biblijskih i književno-umjetničkih tekstova za predškolsku dob, komunikacijom sa simbolima, molitvenim izražavanjem i liturgijskim slavljenjem;
- Omogućiti djetetu da metodom igre doživljava i upoznaje temeljne poruke Evandjelja;
- Zadovoljiti djetetovu potrebu za uspostavljanjem autentičnog osobnog odnosa između njega i poruke vjere;
- Uvoditi dijete u prijateljsku komunikaciju s Bogom putem osobnoga molitvenog izražavanja;
- Razvijanje osjećaja povjerenja, zahvalnosti, darivanja, suosjećanja i suradnje s bližnjima;

- Osigurati djetetu kvalitetu življenja, razvijajući temeljne i bitne odrednice čovjekova "bitka" - ljepotu, istinu i dobrotu;
- Omogućiti djetetu da se susretne s dobrim primjerima, odnosno pozitivnim uzorima u životu svoje uže i šire okoline, koji ostvaruju ljudske i kršćanske vrijednosti, s ciljem integracije i ispravnog poistovjećivanja.
- Pomagati djetetu u uspostavljanju autentičnih odnosa s drugima, osobito različitima, koji imaju drugačije religiozne navike i ponašanja, u predškolskoj ustanovi i u životu uopće.

2. Ustrojstvo Programa

Vodeći računa o djetetu kao cjelovitom biću te da je religiozna dimenzija konstitutivna njegovu biću, a poštujući njegov doživljaj svijeta i kao cjeline, vjerski odgoj nije izdvojen iz odgojno-obrazovnog rada već je ta dimenzija njegov bitno sastavni dio. U oblikovanju programa vodit će se briga o njegovoj fleksibilnoj dimenziji koja mora odgovarati potrebama djeteta, istodobno potrebama roditelja te, naravno, mogućnostima vrtića.

Program će se u vrtiću Svetog Vinka provoditi u 4 odgojne skupine kao:

– cjelodnevni (u trajanju do 10 sati dnevno)

Odgojne skupine

Odgojne skupine ustrojavaju se prema dobi (od prve godine života do polaska djeteta u školu) ili su mješovite, naravno, sukladno važećim standardima i pisanoj suglasnosti njihovih roditelja.

Dječji vrtić Svetog Vinka ima 4 odgojne vrtićke skupine od treće godine pa do polaska u školu u kojima će se provoditi Program katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi.

Nositelji i izvoditelji Programa

Nositelji i izvoditelji provedbe Programa su dječji vrtić, ravnatelj, stručni suradnici i odgojitelji u vjeri. Za stručno provođenje Programa potrebni su osposobljeni i stručno kompetentni odgojitelji.

Za rad u odgojnoj skupini *cjelodnevnog programa* vrtić je osigurao dva odgojitelja predškolske djece sa završenim teološko-katehetskim doškolovanjem i kanonskim mandatom kojega izdaje dijecezanski biskup, odnosno mjesni Ordinarij.

Nositelji programa s KANONSKIM MANDATOM za vjerski odgoj u Dječjem vrtiću Svetog Vinka su:

SKUPINA VRAPČIĆI:

- Milica Hontić, s.Doroteja

SKUPINA BUBAMARE:

- Stana Dujak, s.Mirela

SKUPINA ANĐELI:

- Dragica Faltak, s.M.Matea
- Katarina Josipović Kukor

SKUPINA ZVJEZDICE:

- Nada Krčalić, s.Mirna
- Kristina Šola

RAVNATELJICA:

- Suzana Novoselec, s.M.Bernardica

Program, osim odgojitelja u vjeri, planiraju, prate, savjetuju, vrednuju i promiču stručni suradnici u vrtiću pedagog Brankica Blažević, logoped Ana Vukasović, psiholog Tina Budić, zdravstveni voditelj Jasna Kovačić, vanjski suradnici po potrebi kao i savjetnici iz Nacionalnog katehetskog ureda Hrvatske biskupske konferencije, Agencije za odgoj i obrazovanje, a vanjsko vrednovanje provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje i Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

3. Materijalni uvjeti za provođenje Programa

Program će se ostvarivati u prostorima dječjeg vrtića koji su prigodno opremljeni, poticajno izazovni i primjereni dobi djeteta. Uglavnom je to soba dnevnog boravka, opremljena odgovarajućom opremom za rad s djecom određene dobi. Pri tome će se voditi briga da ta opremljenost u prvom redu zadovoljava kriterij sigurnosti djeteta.

Soba dnevnog boravka, osim standardne, sadrži i ovu opremu:

Kutić za vjerski odgoj u kojem se nalazi

- Biblija i slikovnice religioznog sadržaja,
- umetaljke, slagalice s vjerskim sadržajem,
- filmovi, interaktivne igre s vjerskim sadržajem,
- pedagoški neoblikovani materijal koji prati jezgre i teme.

Križ, svijeća, kip, sveta slika i ostali simboli moraju odgovarati estetskim mjerilima kršćanske sakralnosti i biti prikladni veličini kutića.

Vjerski kutić je dobro mjesto za pripovijedanje biblijskih događaja koji djeci posreduju vrednote: ljubav, istinu, dobrotu, povjerenje, zahvalnost, darivanje, suosjećanje i suradnju s bližnjima, toleranciju i prihvaćanje različitosti. Vjerski kutić je isto tako prostor prigodan za sve oblike komunikacije (posebice one s Bogom) i poticaj na sve oblike izražavanja djeteta. On je mjesto gdje se stječu dobra, vrijednosna iskustva, a vrijeme provedeno u njemu puno Božje prisutnosti i radosti. Biblijski tekstovi, slikovnice i priče koje posredujemo djeci trebaju biti pažljivo odabrani (likovna, literarna i teološka komponenta) i to oni koje dijete može prihvatiti i ponijeti sa sobom kao doživljaj koji ga raduje i duhovno i spoznajno ispunjava. Vjerski kutić treba biti po mjeri djeteta, a dijete uz odgojitelja njegov sustvaratelj.

4. Odgojno-obrazovni rad

Poštujući u *Programu* odrednice predškolskog kurikulumuma (integriranost, razvojnost, humanizam) u kojima se daje naglasak na stvaranje stimulativnog okruženja koje potiče djetetovu individualnost, samo organizacijski potencijal i slobodu odabira, poticaja i sadržaja, u ovom Programu naglasak se stavlja i na značajnu profesionalnu ulogu odgojitelja u vjeri (stručna znanja, osjetljivost za prepoznavanje djetetovih potreba, pravovremeno poduzimanje pravilnih postupaka) kao i njegovu osobnost (autentično svjedočenje vjere).

Individualizacijom procesa potiče se dijete na učenje u skladu s vlastitim sposobnostima te razvijanje dobno očekivanih vještina, ali i usmjeravanje od strane odgojitelja, njegovo kvalitetno promišljanje i planiranje poticaja i sadržaja. Ti sadržaji Programa dijete potiču na razvijanje spoznaje o sebi, drugima i svijetu kroz iskustveno učenje, opažanje i promatranje te istraživanje u poticajnom okruženju (materijalna, organizacijska i socijalna dimenzija okruženja). Oni se ostvaruju kroz različite vrste interakcija djeteta u neposrednoj okolini i to kroz različite vrste djelatnosti tj. aktivnosti (životno-praktične i radne, raznovrsne igre, druženja i društveno-zabavne, umjetnički sadržaji, izražavanje i stvaranje, istraživačko spoznajne i specifične aktivnosti s kretanjem).

Sve te aktivnosti određuje igra kao način na koji se dijete susreće s vjerskim sadržajem. Svaka aktivnost kreće od doživljaja preko djetetova stvaralačkog izražavanja do dječje spoznaje. Načini na koje će odgojitelj ostvariti te aktivnosti diktira dijete sa svojim potrebama, odgojiteljevo poznavanje skupine, situacijski poticaji, ali i kvalitetno osmišljen plan vjerskih aktivnosti koji je u korelaciji sa svim ostalim djelatnostima, prateći liturgijsku i pedagošku godinu.

Ovaj Program određuje tematske cjeline i sadržaje koji su polazište odgojiteljima za kreativno planiranje i rad. Sve su cjeline i teme vrijednosno orijentirane i svoj temelj imaju u Evanđelju kao i u temeljnom apostolatu sestara Milosrdnica. Prateći tematske jezgre u Programu kroz mjesec rujan Dječji vrtić će na osobiti način obilježavati i pripremati se za svetkovinu sv. Vinka Paulskog (27.09.). Djelovanje Sv. Vinka Paulskog obilježeno je brigom za djecu, siromašne i bolesne. Kroz razne humanitarne akcije, posjet Pučkoj kuhinji i staračkom domu senzibilizira se djete da na ispravan način prihvaća i razvija suosjećanje i pomaganje osobama različitih životnih usmjerenja.

1. Doček i prihvaćanje djece

U razdoblju prilagodbe treba osigurati takvo ozračje koje će omogućiti svakom djetetu da se osjeća dobro došlim, prihvaćenim i voljenim. Tada će i prilagodba biti brža i bolja te stvoreni dobri temelji za duhovni razvoj djeteta. Našim prihvaćanjem otvaramo dijete kako ljubavi drugih tako i ljubavi Oca nebeskog.

Moguće teme:

- Dobro došli
- I moje je mjesto u vjerskom kutiću
- Biblija – moja knjiga
- S Isusom kroz liturgijsku godinu

2. Stvoreni svijet i stvorenja u njemu

Nakon prilagodbe dijete senzibiliziramo da s radošću i interesom promatra i otkriva ljepotu svijeta koji ga okružuje. Tako potičemo djetetovo čuđenje i divljenje prema zbilji svega od Boga stvorenoga.

U sklop jesenskih aktivnosti uključuju se i Dani kruha. To je prigoda za izražavanje zahvale kroz euharistijsko slavlje gdje dijete upoznaje novu dimenziju kruha u Euharistiji.

Misijska nedjelja potiče na zalaganje u pravcu prevladavanja razlika među ljudima po boji kože, religije ili ekonomskog statusa. Razvija osjećaj solidarnosti, suosjećanja, ekumenizma i vrednovanja onog što imamo, kao i prihvaćanje drugog u njegovoj različitosti.

Obilježavaju se i različiti spomendani pojedinih svetaca koji su se u životu odlikovali dobrotom i ljubavlju prema čovjeku i prirodi.

Moguće teme:

- Kako je lijep ovaj svijet
- Molitva hvale i slave Stvoritelju
- Pjesma stvorova
- Anđeli čuvari
- Prispodoba o kvascu

- Dani kruha
- Isus poziva na ljubav
- Bog ljubi svakog čovjeka
- Rođenje Blažene Djevice Marije
- Sv. Vinko Paulski

3. Kraljevstvo Božje

Pozivanjem djeteta na razmatranje otajstva kraljevstva nebeskog u dva momenta: u početnom i u zaključnom, stavljamo mu pred oči kontrast između "malih stvari i velikih stvarnosti" koje iz njih nastaju. Tema umiranja i prolaznosti može im se približiti kroz iskustvo "umiranja pšeničnog zrna". Prispodobе pomažu uvoditi djecu u divljenje Kraljevstvu Božjem. Blagdan Svih svetih povežujemo s temom svjetlosti u kojoj žive sveti u kraljevstvu nebeskom.

Moguće teme:

- Život u svjetlosti sa svetima
- Prispodoba o gorušičinu zrnu
- Prispodoba o dragocjenom biseru
- Blagdan Sv. Martina
- Krist je Kralj

4. Božić - radost Isusova dolaska na svijet

Omogućiti djetetu da živi u radosti zajedničkih trenutaka te da se intuitivno otvara Božiću kao blagdanu obitelji i zajednice, koja živi trenutak iščekivanja, povjerenja i ljubavi te nalazi odgovor u radosnom događaju Isusova dolaska na svijet.

Sv. Barbara, sv. Nikola i sv. Lucija nezaobilazni su uzori dobrote, ljubavi i opredjeljenja za Isusa i čovjeka. Obilježavanje tih blagdana potiče na nasljedovanje njihovih djela i divljenja Isusu kao njihovu i našem učitelju.

Pomoći djetetu da u božićnim blagdanima doživi ne samo radost zbog Isusova rođenja, već i radost zbog vlastitoga rođenja. Božić se slavi i doživljava u znaku "betlehemske svjetlosti" i odatle radost što i malo dijete rođenjem dolazi na "svjetlo dana", štoviše, i samo dijete i svaki čovjek postaje "svjetlo za druge".

Moguće teme:

- Marija i anđeo
- Zajedno oko adventskog vijenca
- Brojimo dane u iščekivanju Isusa
- Blagdan sv. Nikole
- Bezgrešno Začće Blažene Djevice Marije

- Blagdan sv. Lucije
- Isusa čekam s radošću
- Betlehemsko čudo
- Radujem se rođenju
- Isus se rodio
- Sveta Obitelj
- Poklon mudraca

5. *Isusovo djetinjstvo i život*

Kroz pripovijesti o Isusu buditi u djetetu radoznalost da doživi i otkriva značajne trenutke Isusova života te intuitivno naslućuje veličinu njegove čovječnosti te njegovu božansku narav. Isus je posebno volio djecu i zato ga treba djetetu približiti kao dragog prijatelja i nje-mu blisku osobu.

Blagdan Svetih triju kraljeva i Prikazanja Isusovoga u hramu, kao i evandeoski izvještaji - kao npr. Isus blagoslivlja djecu, milosrdni Samaritanac, susret sa Zakejem - omogućuju djetetu da u Isusu susretne Boga koji se neizmjereno brine za čovjeka.

Moguće teme:

- Bog se brine o Isusu
- Ljubavlju se prepoznaje
- Krštenje Isusovo i moje krštenje
- Dvanaestogodišnji Isus u hramu
- Isus traži prijatelje
- Isus pomaže Bartimeju
- Susret Isusa i Zakeja
- Uz Isusa sam siguran
- Karneval/maškare
- Blagdan Sv. Valentina

6. *Otkrivanje tajne života*

Promatrajući i otkrivajući tajnu proljetnoga buđenja i rasta pomoći djetetu u naslućivanju neizrecive tajne života.

Prispodobama o Dobrom pastiru zadovoljiti najdublju djetetovu potrebu za ljubavlju: biti ljubljen, moći ljubiti i trajno osjećati zaštitničku prisutnost ljubljenog bića.

Prispodoba daje i posebne vrednote: brigu za blišnjega, skrb za onoga koji je potrebit takve skrbi te potrebu za pripadnost zajednici. To je zadaća korizmenog vremena.

Moguće teme:

- Vrijeme promjene – Korizma
- Gospa Lurdska – dan bolesnika
- Drugi treba moju pomoć – Milosrdni Samaritanac
- Dobar Pastir
- Izgubljena ovca
- Molitva hvale i zahvale dobrom Pastiru
- Blagdan sv. Josipa
- Isusov ulazak u Jeruzalem – Cvjetnica
- Isus s prijateljima na večeri
- Isus daje život za nas
- Uskrsno svjetlo

7. U znaku vode i svjetla - ususret Uskrsnome Isusu

Pomoći djeci da upoznaju Isusa kao "svjetlo svijeta" koje se ljudima daje po vjeri kako bi i sami postali svjetlo i mogli vršiti djela ljubavi, radosti, strpljivosti, poniznosti, dobrote, požrtvovnosti i vjernosti.

Osvijestiti djeci da se u Vazmenoj noći blagoslivlja voda kojom se krste djeca. Ta voda je znak Isusove snage i svjetla i tko se njome krsti, tu snagu i svjetlo krštenjem dobiva. U povodu Međunarodnog dana dječje knjige posebna se pozornost posvećuje Bibliji kao jedinstvenoj Knjizi koja pomaže djetetu stvarati pozitivnu sliku o sebi, o bližnjemu i o Bogu. Moguće teme:

- Put u Emaus Lk 24, 13-32
- Svjetlo uskrsne i krsne svijeće
- Molitva Oče naš Mt 6,9-15

8. Majka

Promatrajući promjene koje se opažaju u prirodi, dijete spoznaje i otkriva u svom srcu ljepotu, raskoš, plodnost i brigu zemlje kao "majke".

Budući da je mjesec svibanj posebno posvećen majci, dijete otkriva i spoznaje važnost majčina bića. Ukazuje se pogodna prilika da se kod djece jače pobuđuje ljubav prema Isusovoj Majci Mariji koja je i naša nebeska majka. Mariju dajemo djeci kao uzor poslušnosti, jednostavnosti, radinosti i ljubavi prema Bogu i bližnjemu. U tom smislu se ostvaruje kršćansko načelo "po Mariji k Isusu".

Moguće teme:

- Moja majka
- Marija Isusova i naša majka

- Marija naša zaštitnica
- Majka Božja od Kamenitih vrata

9. Moja kršćanska zajednica - Crkva

Kroz lik Isusa i njegovih učenika uvoditi djecu u otkrivanje kršćanske odnosno župne zajednice i Euharistije kao "izvora i vrhunca" njezina života. Time se pomaže djeci da zavole svoju župnu zajednicu i crkvu.

Blagdan Duha Svetoga prigoda je da dijete upoznamo s Trećom Božanskom Osobom koja je veza ljubavi između Oca i Sina. Ta ljubav je snaga koja sve okuplja i živi u Crkvi. Upoznavanjem znakova i gesta kršćanske zajednice približavamo djetetu njihovo značenje, upotrebu i vrijednost.

Moguće teme:

- Blagdan Duha Svetoga Dj.2,1-12
- Crkva Isusov i naš dom Mk 10,13-16
- Prostor i predmeti u crkvi
- Liturgijske boje

Zbog svoje specifičnosti, rada s biblijskim tekstom, Program u tom dijelu zahtijeva izraženu ulogu odgojitelja i interakciju s cijelom grupom djece (pravo djeteta na „govorni prost“). Planiranje i dokumentiranje Programa je kao i svih drugih programa u vrtiću. Uključuje dokumentaciju odgojitelja (knjiga pedagoške dokumentacije) i dokumentacije djeteta (crteži, slike, verbalni izričaji, foto i video snimke).

5. Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece

Obveza je vrtića da kontinuirano radi na unaprjeđenju i uvođenju u odgojno – obrazovni proces što boljih higijensko – zdravstvenih uvjeta, s ciljem zadovoljavanja svih djetetovih potreba vezanih za očuvanje zdravlja djece. Stoga će i realizacija Programa obuhvaćati planiranje aktivnosti koje čuvaju zdravlje djeteta, zadovoljavaju sve higijenske uvjete i mjere tj. sigurnosne programe vrtića.

6. Naobrazba i stručno usavršavanje

Program katoličkoga vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi ostvaruju stručno osposobljeni odgojitelji koji su prošli teološko-katehetsko osposobljavanje i imaju mandat

dijecezanskog biskupa. Odgojitelji će se trajno educirati kroz individualno i zajedničko usavršavanje sudjelovanjem na:

- Stručnim seminarima u organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK, nad/biskupijskih katehetskih ureda i Agencije za odgoj i obrazovanje;
- Stručnim aktivima i radionicama odgojitelja koji ostvaruju programe vjerskog odgoja u organizaciji Nacionalnoga katehetskog ureda HBK.
- Stručnim aktivima koje organizira Stručno Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP)

7. Suradnja s roditeljima

S obzirom na postavljene zadaće vjerskog odgoja, nezaobilazna je uloga roditelja jer su oni "prvi i glavni odgojitelji svoje djece". Suradnja s roditeljima treba osvijestiti i afirmirati neke temeljne vrijednosti jer su roditelji svojim životom, prožetim ljubavlju prema Bogu i ljudima, uzori svojoj djeci i čitavoj zajednici. Sve te pozitivne vrijednosti odgojitelji i roditelji zajedno grade u odgojnoj skupini i tako stvaraju i osiguravaju uvjete za zdravo odrastanje djece.

U odgoju djece roditeljima je potrebna pomoć Crkve i cijelog društva. Jedinstvenost i usklađenost odgojnih djelovanja potrebno je razvijati kroz: individualne razgovore, roditeljske sastanke, kutić za roditelje (prezentacija različitih vidova dječjeg stvaralaštva, foto zapisi, ponuda biblijskih i književno umjetničkih tekstova kao poticaj za osobnu i duhovnu formaciju, razne obavijesti), uključivanje roditelja u projekte i druge aktivnosti odgojne skupine, programska suradnja (sudjelovanje za blagdanske svečanosti posebno za Dane kruha, radionice u vrijeme Došašća, euharistijska slavlja za svetkovinu sv. Vinka, Božić, Uskrs, hodočašća...). Ako roditelj izrazi želju u posebnim programima moguće je ostvariti i direktnu posjetu obitelji.

8. Suradnja s vanjskim institucijama

Suradnja će se odvijati na sljedećim razinama:

- Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Nacionalni katehetski ured HBK i nad/biskupijski katehetski uredi
- Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave grada Zagreba
- Osnovne škole: „Ivan Gundulić“ i „Josip Juraj Strossmayer“

- Kulturne institucije: Hrvatsko narodno kazalište, Tehnički muzej, Studij dizajna, Lovački muzej, Etnografski muzej
- Knjižnica: „Bogdan Ogrizović“
- Pučka kuhinja „Sv. Vinko“
- Starački dom za časne sestre u sklopu samostana sestara milosrdnica
- Razne Udruge: Krugovi, Betlehem, Hrvatsko kemijsko društvo, Hrvatske vode

9. Vrednovanje Programa

Dječji vrtić Svetog Vinka *Program katoličkoga vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi*, sukladno vrednovanju i drugih programa u vrtiću, vrednovat će i ovaj Program. To vrednovanje biti će sastavni dio izvješća Godišnjeg plana i programa vrtića.

Program i njegova provedba stručno se savjetuje i nadzire na više razina:

- Nacionalni katehetski ured HBK
- Biskupijski katehetski uredi
- Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta RH
- Ravnatelj vrtića, uz neposrednu pomoć stručnih suradnika
- savjetnici iz NKU-HBK i AZOO a
- vanjsko vrednovanje provodi NCVOO i Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta.

Važnija pitanja vezana uz područje vjerskog odgoja u predškolskim ustanovama rješavaju se na razini Mješovitog povjerenstva Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH i Nacionalnoga katehetskog ureda Hrvatske biskupske konferencije.

10. Financiranje programa

Program katoličkoga vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi financira se kao i svi drugi programi koji se ostvaruju u dječjem vrtiću. To znači da troškove snose osnivači i roditelji.

Naime, katolički vjerski odgoj koji se ostvaruje u sklopu cjelodnevnoga programa u vrtiću sastavni je njihov dio i stoga ne zahtijeva od roditelja nikakvo dodatno sufinanciranje, tim više što ga ostvaruju odgojitelji koji su završili i teološko-katehetsko doškolovanje.

Zaključak

Odgoj djece je najplemenitija ljudska djelatnost, koja svakog čovjeka ispunja velikim zadovoljstvom, stoga kroz rad našega vrtića nastojimo stvarati uvjete i situacije u kojima djece sebe doživljava kao vrijednu i dragocjenu osobu te otkriva i razvija svoje osobne kompetencije, poštujući drugog oko sebe. U duhu spomenutoga, cilj našeg djelovanja je promicanje cjelovitog razvoja djeteta u skladu s njegovim individualnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima. Tako osposobljavamo dijete za otkrivanje i oblikovanje života u odnosu na sebe, druge i Boga. Riječima sv. Vinka Paulskog: „*Zajedno stvarajmo bolji svijet*“, katolički vrtić Svetog Vinka ovim Programom na osobit način bit će prepoznatljiv pa življenim kršćanskim, a osobito obiteljskim vrijednostima, poticati će cjeloviti odgoj djeteta, prihvaćanje i pomaganje drugome, poštivanje različitosti... Bit će primjer ovom svijetu da u njemu raste i širi se dobrota i ljubav prema svakom čovjeku.

Stručna literatura

Biblija, KS, Zagreb, 1980.

Blažević, B., Pišković, K. *Njihovo je kraljevstvo nebesko*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2006.

Cavalletti, S., *Il potenziale religioso del bambino da 3 a 6 anni, descrizione di un'esperienza con bambini da 3 a 6 anni*, Citta' nuova, Roma 2000.

Deklaracija o pravima djeteta, 1959.

Drugi vatikanski koncil, *Deklaracija o kršćanskom odgoju „Gravissimum educationis“*, KS, Zagreb 1972.

Državni pedagoški standard, Hrvatski sabor, 2014.

Hrvatski biskupi, Radosno naviještanje Evanđelja i odgoj u vjeri. Temeljne smjernice o obnovi religioznog odgoja i kateheze, KS, Zagreb 1983. Hrvatska biskupska konferencija, *Ugovori između Svete Stolice i Republike Hrvatske*, Glas Koncila, Zagreb 2001.

Hoblaj A./Šimunović M. (ur.), *Pustite malene k meni*. Nacionalni skup o vjerskom odgoju djece predškolske dobi u izvanobiteljskim uvjetima, NKU HBK - Kratis, Zagreb 1999.

Hoblaj, A., *Vjerski odgoj djece predškolske dobi*, u: *Kateheza* 20 (1998.), br. 3, str. 198.

Hoblaj, A., *Stanje i perspektive predškolskog vjerskog odgoja*. Prilog II. Trogodišnje planiranje vjerskog odgoja predškolske djece u izvanobiteljskim uvjetima, u: *Kateheza* 21 (1999.) br. 4, str. 319-337.

Hoblaj, A., *Od zrna do kruha*. Priručnik za odgojitelje i vjeroučitelje uz *Dane kruha*, Školska knjiga, Zagreb, 1995.

Hoblaj, A., *Otkrivajmo i upoznajmo svijet zajedno*, Glas Koncila, Zagreb 2000.

Hoblaj, A., *Božićni i uskršni trenuci*, Vjerski odgoj djece predškolske dobi u suradnji obitelji i

vrtića, *Glas Koncila*, Zagreb 2001.

Ivan Pavao II., *Pismo obiteljima*, Zagreb, IKA, 1994.

Katekizam Katoličke crkve, HBK - GK, Zagreb 1994.

Karakteristike Kateheze Dobroga Pastira, Internacionalni konzilij, Rim 1997.

Kongregacija za kler, *Opći direktorij za katehezu*, KS, Zagreb 2000.

23

Konvencija o pravima djeteta, 1989.

Montessori, M., *La scoperta del bambino*, Garzanti, Milano 1991.

Montessori, M., *Educazione e pace*, Garzanti, Milano 1951.

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, 2011.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, 2015.

Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava, Vlada Republike Hrvatske, Zagreb 1999.

Opća deklaracija Organizacije ujedinjenih naroda o pravima čovjeka, 1948.

Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja i Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece, Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH, Zagreb 1991.

Program katoličkoga vjerskog odgoja djece predškolske dobi, HBK 2001., AZOO 2002.

Program vjerskog odgoja predškolske djece u izvanobiteljskim uvjetima, Mali Koncil - Glas Koncila, Zagreb 1994.

Program religioznoga odgoja djece od 3 do 7 godina po načelima Montessori pedagogije, Kateheza Dobroga Pastira, HBK, 2002.; MZOŠ, 2004.

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije, Vlada republike Hrvatske, 2014.

Strac, B., Letica M., Čudina, M.-O., Pleša, A.: *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djece predškolske dobi*, Golden marketing, 2004. Tinie de Vries, *Biblija za malene*, KS, Zagreb 1997.

Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, Zagreb, 1992.

Vlada Republike Hrvatske - Nacionalni odbor o ljudskim pravima, *Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava* (Odgoj za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja, str. 33-51), Zagreb 1999.

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u Hrvatskoj, Narodne novine, Zagreb 1997., 2013.

Suzana Novoselec
Ravnateljica
Suzana Novoselec, s.M. Bernardica